ЧАСТНО СРЕДНО УЧИЛИЩЕ с РЧЕО „ЕСПА“
София, кв. Бояна, в.з. Киноцентър III, ул. „Градина” 23

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР: Елена Немцова

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ НА ЧАСТНО СРЕДНО УЧИЛИЩЕ С РАННО ЧУЖДОЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ “ЕСПА”

Настоящият Етичен кодекс е обсъден и приет на заседание на ПС и утвърден със Заповед № ЗД-060/08.09.2022 г., и е задължителен за всички работещи и учащи в ЧСУ с РЧЕО “ЕСПА”

ГЛАВА ПЪРВА
Общи положения

Този кодекс има за цел да установи общи, валидни за всички участници в училищната общност - учители, ученици, родители и служители и доброволно поети от тях морални ангажименти, за да стане училището по-добро място за живот и учене.

Кодексът е създаден на основание чл. 175, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приет на Педагогически съвет, съгласно Закона за предучилищното и училищното образование и правилника за дейността на училището.

Чл. 1. (1) Членовете на училищната общност (УО) – ученици, педагогически специалисти, родители, непедагогически персонал са партньори с общи права и отговорности.

(2) Учениците, поради специфичните си възрастови характеристики, подлежат на закрила, подкрепа и подпомагане, без това да нарушава принципа на равнопоставеността.

Чл. 2. Всеки член на УО действа съгласно своята професионална и личностна подготовка в рамките на своите компетенции, като всички заедно се стремят да постигнат изграждането на позитивния облик на училището и доверие в образователната институция.

Чл. 3. Взаимоотношенията между членовете на училищната общност се градят на основата на доверието, почтеността, уважението към личността и зачитането на личното достойнство и свобода.

Чл. 4. (1) Настоящият кодекс определя етичните правила за поведение на учителите и другите педагогически специалисти, учениците и техните родителите, служителите и работниците в Частно средно училище с ранно чуждоезиково обучение “ЕСПА”.

Чл. 5. (1) Дейността на учителите и другите педагогически специалисти и служителите на ЧСУ с РЧЕО “ЕСПА” се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, прозрачност, отговорност и отчетност.

(2) Всеки учител и служител но училището е длъжен да изпълнява служебните си задължения, като:

- спазва действащото в Република България законодателство;
- осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до укрепване на доверието към културно-просветната институция;
- се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация;
- следва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както при изпълнение на служебните си задължения, така и в своя обществен и личен живот;
- изпълнява възложените му функции и осъществява дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стреми непрекъснато да подобрява работата си в интерес и защитава интересите на училището.

ГЛАВА ВТОРА
Цели, етични норми и принципи

I. Цели:

Чл. 6. (1) Основна цел на настоящия Етичен кодекс е да съдейства за осъществяването на образователната мисия и стратегия на учебното заведение, чрез стимулиране развитието и утвърждаването на етични норми в отношенията между участниците в образователния процес: учители и други педагогически специалисти, служители и ученици, от една страна, и родители и обществото, от друга страна.

(2) Настоящият Етичен кодекс има за цел да представи основните ценности и принципи, които работещите с деца/ученици трябва да знаят и спазват в своята практика;

(3) Етичният кодекс има за цел да насочи поведението и да подпомогне работещите с деца/ученици в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика, да очертае моралните отговорности на работещите с деца към детето, към семейството, помежду си и към обществото.

II. Етични норми и принципи:

Чл. 7. Основните етични норми и принципи в ЧСУ с РЧЕО "ЕСПА" са:

- *Професионална компетентност* – учителите и другите педагогически специалисти и служителите притежават знанията, уменията и квалификацията за заеманата длъжност.
- *Вежливост* – учителите и другите педагогически специалисти и служителите имат устойчиво и любезно поведение.
- *Честност* – учителите и другите педагогически специалисти и служителите коректно представят своята гледна точка.
- *Лоялност* – учителите и другите педагогически специалисти и служителите се отнасят почтено и уважително към училището, към работещите в него, към децата и учениците.
- *Ефективност* – учителите и другите педагогически специалисти и служителите се стремят към постигане на максимални резултати от своя труд.
- *Отговорност и изпълнителност* – учителите и другите педагогически специалисти и служителите имат развито чувство на дълг при изпълнение на трудовите си задачи.
- *Услужливост* – учителите и другите педагогически специалисти и служителите са услужливи към търсещите информация, услуги или съдействие.
- *Подходящ външен вид* – учителите и другите педагогически специалисти и служителите се стремят да изглеждат по начин, съответстващ на средата, в която работят, като не забравят, че със своето поведение и външен вид оказват влияние върху възпитанието на децата и учениците.

ГЛАВА ТРЕТА

Професионално поведение

Чл. 8. Ръководството на ЧСУ с РЧЕО "ЕСПА", учителите, другите педагогически специалисти и служителите проявяват висок професионализъм, безпристрастност и активност при провеждането на политиката на МОН и училището за постигане на максимални резултати.

Чл. 9. (1) Учителиет и педагогическите специалисти трябва да бъдат професионално подготвени, добросъвестени, добронамерени и почтени.

(2) Учителят непрекъснато повишава своята квалификация и поддържа съвременно ниво на знания умения и компетентности, за да гарантира правото на учениците на качествено образование. Той има право на професионална независимост и лична свобода, както и на подкрепа от страна на колегите си и ръководството на образователната институция. Положителните резултати в професията са възможни само благодарение на ефективната екипна работа и пълноценното взаимодействие между всички участници в училищната общност.

(3) Учителят специалист информира и обсъжда с родителите образователните практики, които прилага. Обосновава и аргументира своите позиции и решения пред учениците и техните родители. Всяко семейство трябва да бъде подкрепено при развитието и изявата на пълния потенциал на децата си.

(4) Учителят създава ясни правила при осъществяване на педагогическата дейност, които са еднакви за всички. Съблюдава за тяхното изпълнение и сам не ги нарушава.

Чл. 10. Учителите, другите педагогически специалисти и служителите изпълняват своите задължения, лоялно, честно и безпристрастно.

Чл. 11. Учителите, другите педагогически специалисти и служителите изпълняват дейностите и функциите, съгласно длъжностната си характеристика и стриктно изпълняват актовете и заповедите на горестоящите органи.

Чл. 12. Учителите, другите педагогически специалисти и служителите споделят открито и честно с директора проблемите, с които се сблъскват в своята работа, както и своите идеи и предложения за тяхното решаване.

Чл. 13. Учителите, другите педагогически специалисти и служителите следва да противодействат на всякакви прояви, които биха уронили престижа и доброто име на училището, да опазват повереното им имущество на училището с грижата на добър стопанин и не допускат използването му за лични цели.

Чл. 14. Учителят и педагогическият специалист утвърждава своя авторитет с професионализъм и компетентност, като:

1. Не допуска публично обсъждане на професионални и/или личностните качества на колегите си.

2. Проявява уважение към личния живот на учениците и техните семейства. По никакъв повод не се допуска злоупотреба с доверието на семейството.

3. Като публична личност педагогическият специалист съблюдава обществено приетите правила на поведение при всички изяви в публичното пространство.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Поведение и облик на учителя в училището и извън него

I. Отношение на учителя към колегите.

Чл. 15. Учителят и другите педагогически специалисти и служителят предоставят качествени услуги, достъпни за всички, като изпълняват своите задължения своевременно и точно, добросъвестно и безпристрастно, без предубеждения, създавайки условия на равнопоставеност на на всички участници в учебния процес.

Чл. 16. Учителят и другите педагогически специалисти и служителят зачитат правата на всички ученици, колеги, родители и граждани, независимо от тяхната политическа, идеологическа, расова, религиозна и етническа принадлежност, като се въздържат от

дискриминационни действия и показват добро възпитание, уважение и внимателно отношение към всички.

Чл. 17. Учителят и другите педагогически специалисти и служителят са длъжни да опазват данните и личната информация, станали им известни при или по повод изпълнението на служебните им задължения.

Чл. 18. Учителят и другите педагогически специалисти и служителят отговарят на поставените им въпроси и изпълняват поставените им задачи съгласно длъжностната си характеристика, като при необходимост пренасочват проблема към съответното компетентно лице.

Чл. 19. (1) В своите колегиални взаимоотношения учителите и другите педагогически специалисти и служителите се ръководят от принципите на лоялност, взаимно уважение, сътрудничество и йерархична подчиненост.

(2) Учителят и другите педагогически специалисти, служителят или работникът нямат право да уронват доброто име или да поставят под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия.

(3) Недопустимо е отправянето на обиди между учители и служители, както и дискриминационни прояви в отношенията помежду им.

Чл. 20. Учителят и другите педагогически специалисти служители са длъжни да помагат на колегите си за изпълнение на техните служебни задължения в рамките на своята компетентност и функции.

Чл. 21. При възникване на спорове между колеги, същите следва да се решават в рамките на добрия тон, като е недопустимо това да става в присъствието на външни лица, ученици и родители.

Чл. 22. В отношенията си с колегите всеки един учител, педагогически специалисти или служител е длъжен да проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Чл. 23. Със своето лично поведение и чувство за отговорност учителят и другите педагогически специалисти, служителят и работникът трябва да дават пример на останалите си колеги, а ръководството и директорът - на своите подчинени.

Чл. 24. Учителят и другите педагогически специалисти и служителят се отнасят с уважение и разбиране към всички ученици и техните родители, без разлика във възраст, етнос, пол, раса, вероизповедание и други културни различия.

II. Професионален етикет

Чл. 25. (1) Учителят и служителят, трябва да спазват стил на обличане, съответстващ на деловия стил в обществото.

(2) Учителят в ЕСПА влиза във всеки учебен час в делови стил и с добър външен вид и облекло, без връхни дрехи и обемни чанти.

Чл. 26. Учителят в ЕСПА не използва мобилния си телефон по време на час, както за разговори, така и за чатове в приложения и социални мрежи. По време на учебен час телефонът е с изключен звук и вибрация.

Чл. 27. Учителят и служителят осигурява чистота на работното си място, включително при използването на общите части, да почиства след себе си.

Чл. 28. (1) В разговорите с родителите се спазва добрия тон, без фамилиарно отношение, в учтива форма /Вие/.

(2) С родителите се обсъждат само въпроси, които касаят представянето на детето в учебния процес. Недопустими са разговори на други теми, в това число лични, политически, религиозни теми и теми, уронващи престижа и достойнството.

Чл. 29. Учителите в ЕСПА нямат право да преподават частни уроци, както и да дават консултации на ученици от ЕСПА, извън територията на училището.

Чл. 30. Учителите не използват никаква информация, станала им известна по повод изпълнение на служебните им задължения, в това число и контактите с родителите за лични цели и лична кореспонденция.

Чл. 31. (1) При осъществяване на контакти с родителите Учителят съобразява подходящото време, както и подходящата форма за това.

(2) Обичайната форма на комуникация с родителите е подходящо да се извършва чрез имейл, в който ясно и аргументирано, в спокойна среда могат да се изложат всички въпроси.

(3) В случаите, когато се налага телефонна връзка с родителите се изпраща кратко текстово съобщение, с което се уточнява удобно време за провеждане на телефонния разговор.

(4) При писмена кореспонденция с имейли се спазват принципите на бизнес кореспонденцията, включително:

- писмото да започва с обръщение и поздрав, като знак на уважение към адресата;
- същността на писмото да се изразява в делови стил;
- краят на писмото да бъда в уважителна форма;
- да се постави разбираем и утвърден подпис.

III. Отношение на учителя към учениците

Чл. 32. Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от следните основни ценности и принципи:

- Детството е изключително важен период от живота на човека.
- Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.
- Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
- На всяко дете е гарантирано правото на:
  - свобода на изразяване на мнение;
  - свобода на мисълта, съвестта и религия;
  - формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно;

Чл. 33. (1) Учителят и педагогическият специалист е длъжен да оказва съдействие, както при решаването на познавателни проблеми, така и при проблеми, свързани с взаимоотношенията между учениците.

(2) Подкрепата и закрилата не се превръщат в протекция. Недопустимо е да се ограничава свободното и открито изразяване на мнение и отстояването на собствена позиция, освен когато се засяга личното достойнство на другите. Педагогическият специалист е гарант за равнопоставеността на учениците по време на учебните часове и в училището като цяло.

(3) Учителят и педагогическият специалист е безпристрастен. Толерирането на ученици извън зачитането на образователните им постижения е недопустимо и осъдително.

Чл. 34. Изпитванията и оценяването на учениците не са санкция, а начин учениците да получат конструктивна обратна връзка за своите знания и подготовка. Оценяват се знанията, а не поведението. Недопустимо е да се правят квалификации по отношение на личността, оценяват се само конкретните действия и резултати. Постиженията на учениците не се сравняват публично – всеки ученик получава оценка за своя собствен напредък.

Чл. 35. Педагогическият специалист общува с учениците учтиво, не допуска емоциите да повлияят на добрия тон, не позволява да бъде предизвикан и/или провокиран.

Чл. 36. (1) Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

(2) Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 37. (1) Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

(2) Когато учителят, педагогическия специалист или служителят разбере за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, той има моралната и законова отговорност да информира органите по закрила на детето.

(3) Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, учителят е необходимо да окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 38. Учителите, педагогическите специалисти и служителите е необходимо с действията си да защитават по най-добър начин интересите на децата/учениците.

Чл. 39. Учителят и педагогическия специалист с действията си, при изпълнение на служебните си отговорности подпомагат всяко дете и ученик за развитие на пълния му потенциал като:

(1) Основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

(2) Разбират и уважават уникалността на всяко дете.

(3) Съобразяват се със специфичната уязвимост на всяко дете.

(4) Създават за безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

(5) Подкрепят правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 40. Учителят, педагогическия специалист и служителят не участват в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл. 41. Учителят, педагогическия специалист и служителят опазват личната информация за възпитаниците си и техните семейства и да я използват само и единствено в техен интерес и във връзка и по повод на изпълнение на моралните си и служебните си ангажименти.

ГЛАВА ПЕТА
Поведение на ученика

Чл. 42. В поведението си учениците се ръководят от максимата: „Никога не постъпвай с другите така, както не искаш те да постъпват с теб“.

Чл. 43. Ученикът защитата своята позиция свободно, но без да накърнява свободата и достойнството на другите. Проявява толерантност към мненията и позициите на своите съученици.

Чл. 44. Ученикът проявява уважение към личността на всеки участник в училищната общност като:

- изслушва внимателно,
- излага аргументи,
- не изразява несъгласието си чрез лични обиди и квалификации,
- не проявява неуважение по никакъв повод и по отношение на който и да е представител на училищната общност;
- не използва форми на агресия, както фербална, така и физическа.

Чл. 45. (1) В своята дейност ученикът се стреми да не нарушава личното пространство на другите.

(2) Не участва в обсъждането на личностните качества на съученици и педагогически специалисти.

(3) Недопустимо е разпространението на поверителна информация за друг представител на училищната общност в публичното пространство.

Чл. 46. Ученикът съдейства на педагогическите специалисти при изпълнение на техните професионални задължения като:

- се подготвя и участва активно в учебните часове;
- се стреми към усъвършенстване на знанията и личностното си развитие;
- оказва помощ във всички случаи, когато някой има нужда и е по неговите сили и възможности да помогне.

Чл. 47. Ученикът се явява в училище във вид и с облекло, съответстващо на добрите нрави и на позицията му на ученик. Държи се учтиво и спазва утвърдените правила относно взаимоотношенията в училищната общност и реда в училището.

Чл. 48. Взаимоотношенията между учители и ученици играят важна роля в живота на подрастващите. Добрите междуличностни отношения са ценни и с това, че съдържат определена образователна функция.

Чл. 49. Отношенията на учениците към учителите и другите педагогически специалисти се основават на принципа на реципрочност: той предполага обратимост на връзката. Градивните подходи в общуването между учители и ученици стимулира положителните нагласи на всички участници в процеса.

Чл. 50. Изграждането на доверие между ученици и учители дава възможност на учениците да се научат да разбират и приемат различните гледни точки. Това води до по-добра атмосфера в часовете и ползотворно сътрудничество.

Чл. 51. Отношенията на учениците към учителите и другите педагогически специалисти се изграждат в дух на уважение, доверие и сигурност.

ГЛАВА ШЕСТА

Взаимоотношения между учители, ученици и родители

Чл. 52. Първостепенна отговорност на училището е да подпомогне семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 53. (1) Училището зачита достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

(2) Уважава ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

(3) Информира семейството за всички решения, отнасящи се до детето и когато е подходящо, го включва във вземането на такива решения.

(4) Зачита правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работи с детето.

Чл. 54. (1) Училището информира родителите за изследователските проекти, включващи техните деца, както и за доброволния принцип за участие в предложениет проектни дейности.

(2) Не позволява и не участва в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 55. (1) Учителите, педагогическите специалисти и служителите не използват отношенията си със семейството за лично облагодетелстване.

(2) Не влизат в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл. 56. (1) Училището осигурява конфиденциалност на информацията и да зачита правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа.

(2) Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 57. (1) В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, учителите и педагогическите специалисти работят открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнат всички включени страни да вземат информирано решение.

(2) Учителите, педагогическите специалисти и служителите стриктно се въздържат от вземане страна в конфликта.

ГЛАВА СЕДМА
Родители

Чл. 58. Родителите са равностойни партньори на своите деца и работещите с тях педагогически специалисти.

Чл. 59. Родителите имат задължението да познават постиженията и проблемите на децата си, да им оказват необходимата помощ и подкрепа за тяхното разрешаване.

Чл. 60. Родителите редовно се информират за развитието на своите деца в училищната общност, участват в обсъждането и утвърждаването на образователните практики, предлагани от педагогическите специалисти.

Чл. 61. Родителите дължат уважение към труда и личността на педагогическите специалисти. Недопустимо е обсъждането на личностни и/или професионални качества на педагогически специалисти в присъствието на децата. Недопустимо е разпространението на поверителна информация за педагогически специалисти, други родители, ученици.

Чл. 62. Според възможностите и разбиранията си родителите подпомагат училищната общност в осъществяването на училищната политика. Подкрепят децата си и им служат за пример. Не допускат действия, с които могат да уронят имиджа и авторитета на училището.

ГЛАВА ОСМА
Заключителни разпоредби

Чл. 63. Настоящият етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснатото развитие и обогатяване, в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото.

Чл. 64. Всички настоящи и новопостъпили учители, други педагогически специалисти, служители и работници в учебното заведение се запознават с настоящия кодекс лично и срещу подпис.